

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH180021
NAZWA
OBSZARU Dorzecze Górnego Sanu

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH180021	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dorzecze Górnego Sanu

1.4. Data opracowania 2008-10	1.5. Data aktualizacji 2024-11
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-09
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 13 lipca 2022 r. w spr. soo Dorzecze Górnego Sanu (PLH180021)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
22.1565

Szerokość geograficzna
49.4449

2.2. Powierzchnia [ha]:
1578.67

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL32	Podkarpackie
------	--------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (66.09
%)

Alpejski (33.91
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3220			1.58		M	D			
6210			5.61		G	C	C	C	C
6430			0.37		G	D			
6510			11.03		G	B	C	B	C
9110			22.11		G	B	C	B	C
9130			262.64		G	B	C	B	C
9170			66.63		G	B	C	B	B
9180			4.39		G	A	C	A	B
91E0			170.54		G	C	C	C	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
F	1130	Aspius aspius			p				V	DD	D			
F	5264	Barbus carpathicus			p	10000	50000	i	C	M	B	A	C	A
A	1193	Bombina variegata			p				P	DD	D			
F	1149	Cobitis taenia			p				V	DD	D			
F	1163	Cottus gobio			p	1000	5000	i	R	M	C	B	C	B
F	1096	Lampetra planeri			p				V	M	D			
M	1355	Lutra lutra			p	9	27	i	P	M	C	A	C	B
I	1060	Lycaena dispar			p				P	DD	D			
F	5339	Rhodeus amarus			p	100	600	i	R	M	C	C	C	A
F	6143	Romanogobio kesslerii			p	1	100	i	R	P	C	C	C	C
F	1106	Salmo salar			p				V	M	B	B	C	C
I	1032	Unio crassus			p	5000	10000	i	P	M	C	B	C	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N10	2.56
N23	3.72
N09	0.11

N17	1.07
N16	25.96
N06	29.58
N19	7.11
N12	29.9
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu znajduje się w województwie podkarpackim, powiecie leskim, gminach: Baligród, Lesko, Olszanica, Solina; powiecie sanockim, gminach: Bukowsko, Komańcza, Sanok, Zagórz i miasto Sanok. Obszar położony jest w obrębie fliszu karpackiego pochodzenia paleogeńsko-kredowego, w skład którego wchodzi głównie piaskowce i łupki wieku od kredy do neogenu. Podłoże to pokryte jest holoceniowymi utworami, na które składają się mułki, mułki piaszczyste i gliny (mady) z przewarstwieniami piasków oraz piaski, żwiru i głazy rzeczne tarasów nadzalewowych. Według regionalizacji klimatycznej Polski Wosia, omawiany obszar znajduje się w górskim regionie klimatycznym. Charakteryzuje się on dużą zmiennością częstości występowania poszczególnych typów pogody. Wśród gleb wyróżnić można przede wszystkim mady oraz gleby bagienne, powstałe w wyniku działalności wód płynących. Miejscami pojawiają się gleby brunatne i rdzawe. Obszar Dorzecze Górnego Sanu obejmuje fragment doliny rzeki San od tamy w Myczkowcach do Sanoka oraz fragmenty jej dopływów: Hoczewka, Oślawa z Oslawicą i Kalniczką (Tarnawką), a także Sanoczka. Doliny rzeczne oraz dna cieków są zróżnicowane. Obszar leży w obrębie dwóch typów krajobrazu: wyżyn i niskich gór, krzemianowe i glinokrzemianowe – erozyjne, pogórzy oraz dolinny i obniżeniowy, zalewowych den dolin – akumulacyjne, równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych, równin zalewowych w terenach górskich (dolina Sanu). Obszar Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu położony jest na obszarach rolniczych i rolniczo-leśnych.

4.2. Jakość i znaczenie

Ostoja "Dorzecze Górnego Sanu" jest miejscem występowania wielu cennych z przyrodniczego punktu widzenia gatunków ryb oraz siedlisk przyrodniczych. Z ryb wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występuje (lub bardzo prawdopodobne jest występowanie) 9 gatunków. Omawiany odcinek Sanu należy wg. klasyfikacji Starmacha, do "krajiny brzozy". W rzekach zaliczanych do tej strefy dominującym gatunkami są reofilne karpiowate, a szczególnie brzoza. Zbiorowiska roślinne występujące w dolinach Sanu i jego dopływów współtworzą ważne korytarze ekologiczne.

W obszarze zinventaryzowano 7 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy siedliskowej i 14 gatunków (10 jako przedmiot ochrony) z Załącznika II.

6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* Festucion pallentis)

Z gatunków typowych notowano m.in. lebidkę pospolitą. Równocześnie stałym elementem tych muraw były gatunki z innych jednostek syntaksonomicznych, głównie z klasy Trifolio-Geranietea. W obszarze na uwagę zasługuje masowe występowanie kłosownicy pierzastej. Wpływa ona na zwiększenie żyzności podłoża i funkcjonuje jako gatunek ekspansywny. Wzrost trofii podłoża prowadzi do wkraczania gatunków typowych dla łąk świeżych, np. rajgrasu wyniosłego.

Reprezentatywność siedliska ocenia się jako znacząca – C. Na taką ocenę zaważyła mała ilość gatunków charakterystycznych, obecność gatunków inwazyjnych oraz niewielki udział gatunków storczyków. Powierzchnia siedliska stanowi poniżej 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w odniesieniu do skali całego kontynentalnego regionu biogeograficznego (powierzchnia względna – C). Stan zachowania w obszarze oceniono jako średni lub zdegradowany (C), na który składają się: stopień zachowania struktury (III – średnio zachowana lub częściowo zdegradowana: siedlisko w wyniku zaprzestania regularnego użytkowania, ulega kolejnym etapom sukcesji. Świadczy o tym obecność krzewów i podrostów drzew oraz roślin ekspansywnych. Na jednym płacie zaobserwowano przymiotno białe – gatunek posiadający status inwazyjny, jednak występował pojedynczo, co daje właściwą ocenę wskaźnika), stopień zachowania funkcji (II – dobre perspektywy: siedlisko wykształcone jest w obecnej chwili w sposób częściowo zdegradowany,

niemniej jednak przy zastosowaniu odpowiednich działań ochronnych posiada dobre perspektywy zachowania w przyszłości) oraz możliwości odtworzenia (II – możliwe przy średnim nakładzie środków: obecność krzewów i podrostów drzew wpływa na zacienienie podłoża i ustępowanie gatunków światłolubnych [heliofitów] oraz świadczy o kolejnych etapach sukcesji. Zabiegi ochronne polegające na usunięciu krzewów i podrostu drzew oraz użytkowaniu pastwiskowym, ewentualnie kośnym, przyczyni się do poprawy stanu zachowania siedliska).

Ocena ogólna: C (znacząca).

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

W obszarze stwierdzono łąki świeże z właściwą ilością gatunków charakterystycznych. Bogactwo gatunkowe było zmienne: od dominacji gatunków łąkowych (w tym charakterystycznych dla siedliska 6510) po przewagę gatunków ekspansywnych i ujednolicenie gatunkowe.

Reprezentatywność dobra – B. Na taką ocenę miała wpływ ekspansja podsiewanej trawy życicy wielokwiatowej, obecność krzewów i podrostu drzew na obrzeżach płatu, obecność obcych gatunków inwazyjnych np. barszcz Sosnowskiego.

Powierzchnia siedliska stanowi poniżej 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w odniesieniu do skali całego kontynentalnego oraz alpejskiego regionu biogeograficznego (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania oceniono jako dobry – B, podstawą przyjęcia takiej oceny były podkryteria: stopień zachowania struktury (II – dobrze zachowana: w większości łąki są koszone, w mniejszym stopniu wypasane. łąki świeże w obszarze objętym planem charakteryzowały się zmiennym zróżnicowaniem florystycznym.

Czynnikami zaburzającymi była obecność gatunków inwazyjnych i ekspansywnych. Krzewy i podrost drzew obserwowano na obrzeżach dwóch płatów łąk, które znajdowały się w sąsiedztwie lasu), stopień zachowania funkcji (II – dobre perspektywy: niskie bogactwo gatunkowe, obecność grubego wojłoku wynikającego z nieodpowiedniego zbierania skoszonej materii organicznej. Generalnie perspektywy zachowania siedliska są dobre. Prowadzenie regularnych i odpowiednio wykonywanych zabiegów może poprawić stan siedliska).

Ocena ogólna: C (znacząca).

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)

W obszarze stwierdzono 2 płaty siedliska, którego drzewostan budowany jest przez gatunek typowy dla siedliska (buk zwyczajny), lecz miejscami zaznacza się zbyt duży udział sosny zwyczajnej. Runo o niskim pokryciu przez gatunki typowe dla kwaśnych buczyn. Z gatunków charakterystycznych w runie obserwowano m.in. borówkę czarną.

Stopień reprezentatywności siedliska został oceniony jako dobry – B. Na taką ocenę wpływ miała miejscowa obecność zubożonego skład gatunków charakterystycznych dla siedliska, brak ekspansywnych gatunków rodzimych w runie.

Powierzchnia siedliska stanowi poniżej 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w odniesieniu do skali całego kontynentalnego oraz alpejskiego regionu biogeograficznego (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania oceniono jako dobry – B, podstawą przyjęcia takiej oceny były podkryteria: stopień zachowania struktury (II – dobrze zachowana: brak gatunków obcych inwazyjnych w drzewostanie, podsycie i runie, charakterystyczna kombinacja florystyczna typowa dla kwaśnych buczyn, miejscami zubożona, zróżnicowana struktura pionowa i przestrzenna roślinności, obecny starodrzew), stopień zachowania funkcji (II – dobre perspektywy: naturalne odnowienia drzewostanu typowe dla siedliska, niskie zasoby martwego drewna, co wiąże się z deficytem roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych i martwych drzew).

Ocena ogólna: C – znacząca.

9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Siedlisko tworzy 5 średnio typowych płatów, w których w drzewostanie dominuje buk. Znamioną cechą buczyn w obszarze Dorzecze Górnego Sanu, jest słabo buczynowe runo zielne, gdzie często reprezentowane jest przez gatunki łąkowe.

Reprezentatywność dobra – B. Na taką ocenę miała wpływ charakterystyczna kombinacja florystyczna drzewostanu budowana przez gatunki typowe dla buczyn, kombinacja florystyczna runa miejscami zubożona, brak ekspansywnych gatunków rodzimych w runie, brak gatunków obcych w drzewostanie. Powierzchnia siedliska stanowi poniżej 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w odniesieniu do skali całego kontynentalnego oraz alpejskiego regionu biogeograficznego (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania oceniono jako dobry – B, podstawą przyjęcia takiej oceny były podkryteria: stopień zachowania struktury (II – dobrze zachowana: nie obserwowano gatunków obcych geograficznie w

drzewostanie, drzewostan z dominacją buka – gatunku charakterystycznego, jednak w runie znaczny udział gatunków grądowych, zróżnicowana struktura pionowa i przestrzenna roślinności, starodrzew nieliczny), stopień zachowania funkcji (II – dobre perspektywy: miejscami mała ilość martwego drewna, naturalne odnowienia drzewostanu typowe dla siedliska, nie obserwowano zniszczeń runa).
Ocena ogólna: znacząca – C.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum)

W obszarze objętym opracowaniem stwierdzono 16 płatów siedliska 9170. W obszarze płaty siedliska cechują się typową dla grądów kombinacją florystyczną, z gatunków obcych inwazyjnych pojedynczo pojawia się przymiotno białe, posiada bogate runo. Charakterystyczną kombinacją florystyczną runa tworzą m.in. nerecznica samcza oraz groszek wiosenny. Reprezentatywność: B (dobra).

Powierzchnia siedliska stanowi poniżej 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w odniesieniu do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w kraju, zarówno w regionie alpejskim jak i kontynentalnym (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania oceniono jako dobry – B, podstawą przyjęcia takiej oceny były podkryteria: stopień zachowania struktury (II – dobrze zachowana: skład gatunkowy drzewostanu i runa jest typowy dla grądu, na trzech płatach zaobserwowano obecność gatunków inwazyjnych, struktura pionowa i przestrzenna roślinności jest jednolita lub słabo zróżnicowana, nieliczny starodrzew), stopień zachowania funkcji (II – dobre perspektywy: mała ilość martwego drewna, nie obserwowano zniszczeń runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna ani innych znaczących zniekształceń, pojedyncze naturalne odnowienia drzewostanu).

Ocena ogólna: dobra – B.

9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (Tilio platyphylis-Acerion pseudoplatani)

Na obszarze Dorzecza Górnego Sanu stwierdzono 2 niewielkie płaty siedliska. W drzewostanie, o zróżnicowanej budowie pionowej dominuje klon jawor z udziałem wiązu górskiego i lipy szerokolistnej.

Stopień reprezentatywności siedliska został oceniony jako doskonały – A. Na taką ocenę wpływ miała właściwa dla siedliska charakterystyczna kombinacja florystyczna z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego, w drzewostanie i podszycie brak inwazyjnych gatunków obcych, w runie pojawia się niecierpek drobnokwiatowy, nie stwierdzono ekspansywności gatunków rodzimych.

Powierzchnia siedliska stanowi poniżej 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w odniesieniu do skali całego kontynentalnego oraz alpejskiego regionu biogeograficznego (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania oceniono jako doskonały – A, podstawą przyjęcia takiej oceny były podkryteria: stopień zachowania struktury (I – doskonale zachowana: struktura roślinności jest zróżnicowana pod względem budowy pionowej, zwarcia oraz wieku drzewostanu; w poszczególnych warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, występują naturalne odnowienie drzew, nie stwierdzono przekształceń związanych z działalnością ludzką).

Ocena ogólna – B.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe)

Na przedmiotowym obszarze stwierdzono 19 płatów siedliska *91E0. W Dorzeczu Górnego Sanu łęgi stanowią mieszkankę zbiorowisk z klasy Querco-Fagetea i związku Alno-Ulmion, zarówno o charakterze niżowym, jak też podgórskie. Nierzadko w granicach tego samego transektu spotykano urozmaicone kombinacje florystyczne typowe dla różnych zespołów czy nawet klas.

Reprezentatywność znacząca – C. Na taką ocenę miała wpływ dominacja gatunków charakterystycznych dla siedliska, w runie, poza gatunkami typowymi dla łęgów, zaznacza się udział ekspansywnych roślin, np. mozgi trzcinowatej, stwierdzano również gatunki obce inwazyjne. Powierzchnia siedliska stanowi poniżej 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w odniesieniu do skali całego kontynentalnego oraz alpejskiego regionu biogeograficznego (powierzchnia względna – C).

Stan zachowania oceniono jako średni lub zdegradowany – C, podstawą przyjęcia takiej oceny były podkryteria: stopień zachowania struktury (III – średnio zachowana lub częściowo zdegradowana: we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, ale zaburzone są relacje ilościowe [dominacja facjalna], stwierdzano gatunki inwazyjne, pionowa struktura roślinności jest słabo zróżnicowana lub ujednolicona), stopień zachowania funkcji (III – średnie lub niekorzystne perspektywy: zubożone zasoby martwego drewna, prześwietlenie drzewostanu, które wpływa na zmiany w fizjonomii siedliska i wkraczanie

gatunków światłolubnych) oraz możliwość odtworzenia (II – możliwe przy średnim nakładzie środków: ograniczenie wycinania martwych i zamierających drzew w siedlisku przyrodniczym, usunięcie gatunków inwazyjnych (m.in. ścięcie i wykarczowanie roślin, wykopanie korzeni w całości).

Ocena ogólna – C.

3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków

Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków jest siedliskiem krótkotrwałym, a materiał skalny ulega przemieszczaniu. Jego pojawienie się uzależnione jest od stanu wód w danym roku oraz od warunków klimatycznych jakie towarzyszą odsłonięciu kamieńców. Najbardziej dogodne warunki wykształcają się jedynie na rzece Oślawa w okolicach Rzepedzi. Jednak tutaj w okresie wegetacyjnym 2020 i 2021 nie udało się potwierdzić siedliska. Z uwagi na niewielką pierwotną powierzchnię stanowiska wynoszącą zaledwie 0,16% w odniesieniu do skali całego kontynentalnego i alpejskiego regionu biogeograficznego, aktualne obserwacje terenowe z 2020/2021 r. oraz pierwotnie wykazywane dane, należy uznać, że siedlisko nie jest kluczowe dla tego obszaru – ocena D.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

W obszarze płat siedliska, reprezentowany jest przez ziołorośla górskie ze związku *Adenostylion alliariae*. Zlokalizowany jest pomiędzy miejscowościami Wysoczany i Szczawne. Areal siedliska 6430 w obszarze objętym opracowaniem wynosi zaledwie 0,37 ha i zajmuje 0,03% powierzchni w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w kraju w regionie alpejskim. Reprezentatywność D.

5264 Brzanka (*Barbus carpathicus*)

Gatunek stwierdzono licznie na 7 stanowiskach.

Populację gatunku szacuje się na $15\% \geq p > 2\%$ populacji krajowej – B.

Stan zachowania populacji został określony na podstawie podkryteria: stopnia zachowania cech siedliska gatunku (I – elementy doskonale zachowane: zarówno samo koryto, jak też brzegi i substrat denny mają charakter naturalny. Obecna jest znaczna ilość mikrosiedlisk) – ocena A.

Izolacja – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru – C.

Ocena ogólna: znakomita – A.

1163 Głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*)

Gatunek został stwierdzony na 4 stanowiskach w rzece: San, Hoczewka oraz Oślawa. Struktura wiekowa i względna liczebność gatunku w zależności od stanowiska jest zróżnicowana.

Stan populacji oceniono na poziomie C: $2\% \geq p > 0$ populacji krajowej.

Stan zachowania populacji został określony na podstawie podkryteria: stopnia zachowania cech siedliska gatunku (II – elementy dobrze zachowane: dostępne są mikrosiedliska, stanowiące kryjówki dla osobników dorosłych, potencjalne tarliska i miejsca odrostu narybku, koryto rzeki, brzegi i substrat denny mają charakter naturalny) – B . I

izolacja: C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania).

Ocena ogólna: B (dobra).

*1096 Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*)

W obszarze objętym opracowaniem, gatunek stwierdzono na dwóch stanowiskach w rzece Oślawa.

Stan populacji piskorza oceniono na poziomie C: $2\% \geq p > 0$ populacji krajowej.

Stan zachowania populacji został określony na podstawie podkryteria: stopnia zachowania cech siedliska gatunku (III – elementy średnio zachowane lub częściowo zdegradowane: niewielki udział niezbędnych mikrosiedlisk, antropopresja tj. zanieczyszczenia, regulacje koryt rzecznych, tamy, budowle hydrotechniczne), możliwość odtworzenia (II – możliwe przy średnim nakładzie środków: udrożnienie rzek i stworzenie korytarza ekologicznego , powstrzymanie się od ingerencji w koryta rzeczne) – ocena C.

Izolacja: C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania).

Ocena ogólna: C (znacząca).

5339 Różanka (*Rhodeus amarus*)

Gatunek stwierdzono na jednym stanowisku na północny-zachód od Sanoka.

Populację gatunku szacuje się na $2\% \geq p > 0$ populacji krajowej – C.

Stan zachowania w obszarze: C (średni lub zdegradowany), na który składają się: stopień zachowania cech siedliska gatunku (III – elementy średnio zachowane lub częściowo zdegradowane: na stanowisku nie stwierdzono żywych osobników małży skójkowatych, niezbędnych dla rozrodu różanki, bariera migracyjna stanowiąca zbiornik w Myczkowcach), możliwość odtworzenia (II – możliwe przy średnim nakładzie środków: skanalizowanie domów znajdujących się wzdłuż koryta cieków w obszarze, powstrzymanie się od ingerencji w koryta rzeczne, powstrzymanie się od budowy progów i budowli hydrotechnicznych).

Izolacja: C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania).

Ocena ogólna: C (znacząca).

6143 Kiełb Kesslera (*Romanogobio kessleri*)

Brak jednoznacznych stwierdzeń czy gatunek występuje w Dorzeczu Górnego Sanu czy nie został wykryty z powodu niskiej liczebności. Na stanowiskach w poprzednich latach były odławiane zazwyczaj pojedyncze osobniki.

Populację gatunku szacuje się na $2\% \geq p > 0$ populacji krajowej – C.

Stan zachowania populacji został określony na podstawie podkryteria: stopnia zachowania cech siedliska gatunku (III – elementy średnio zachowane lub częściowo zdegradowane: zaburzona ciągłość cieku wpływająca na fragmentację populacji), możliwość odtworzenia (II – możliwe przy średnim nakładzie środków: skanalizowanie domów znajdujących się wzdłuż koryta cieków w obszarze, powstrzymanie się od ingerencji w koryta rzeczne, powstrzymanie się od budowy progów i budowli hydrotechnicznych) – ocena C.

Izolacja – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru – C.

Ocena ogólna: znacząca – C.

*1146 Koza złotawa (*Sabanejewia aurata*)

Koza złotawa nie jest często spotkanym gatunkiem, w obszarze występuje przez cały rok. W trakcie inwentaryzacji stwierdzono 10 dorosłych osobników na 2 stanowiskach.

Populację gatunku szacuje się na $2\% \geq p > 0$ populacji krajowej – C.

Stan zachowania populacji został określony na podstawie podkryteria: stopnia zachowania cech siedliska gatunku (III – elementy średnio zachowane lub częściowo zdegradowane: koryto, brzegi i substrat denny mają charakter naturalny, bariera migracyjna stanowiąca zbiornik w Myczkowcach), możliwość odtworzenia (II – możliwe przy średnim nakładzie środków: ograniczenie ingerencji w koryta rzeczne) – ocena C.

Izolacja: C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania).

Ocena ogólna: C (znacząca).

1032 Skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*)

Skójkę gruboskorupową odnotowano na 2 stanowiskach.

Populację gatunku szacuje się na $2\% \geq p > 0$ populacji krajowej – C.

Stan zachowania w obszarze: B (dobry), na który składają się: stopień zachowania cech siedliska gatunku (II – elementy dobrze zachowane: stan ekologiczny wody jest dobry, a w obrębie stanowisk nie stwierdzono źródeł zanieczyszczeń, jedynie kamieniste podłoże wpływa na obniżoną ocenę wskaźnika optymalnego siedliska).

Izolacja: C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania).

Ocena ogólna: B (dobra).

1355 Wydra (*Lutra lutra*)

Na terenie obszaru stwierdzono stałą obecność gatunku na podstawie śladów aktywności, w tym występowania odchodów.

Populację gatunku szacuje się na $2\% \geq p > 0\%$ populacji krajowej – C. Stan zachowania populacji został określony na podstawie podkryteria: stopnia zachowania cech siedliska gatunku (I – elementy doskonale zachowane: obfita baza pokarmowa, duża dostępność kryjówek, znaczny udział zbiorników wodnych i odcinków rzek oraz odpowiedni charakter strefy brzegowej, nie stwierdzono aktualnych zagrożeń) – ocena A.

Izolacja – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru – C.

Ocena ogólna: dobra – B. Na taką ocenę wpływa częstość występowania gatunku w obszarze, dobry stan siedliska oraz właściwe perspektywy zachowania.

*1337 Bóbr europejski (*Castor fiber*)

Gatunek został stwierdzony powszechnie na całym obszarze. Na terenie obszaru obserwowano w

zdecydowanej większości świeże ślady żerowania nad rzeką i w sąsiedztwie starorzeczy, świadczące o ciągłej obecności gatunku w obszarze.

Populację gatunku szacuje się na $2\% \geq p > 0\%$ populacji krajowej – C.

Stan zachowania populacji został określony na podstawie podkryteria: stopnia zachowania cech siedliska gatunku (II elementy dobrze zachowane: obniżona ocena stanu siedliska wynika ze stopnia antropopresji, tzn. niska intensywność ruchu na drogach i torach oraz częste sąsiedztwo pól uprawnych. Poza tym baza pokarmowa jest obfita, a dostępność preferowanych siedlisk oraz charakter strefy przybrzeżnej są odpowiednie dla gatunku) – ocena B.

Izolacja – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru – C.

Ocena ogólna: dobra – B.

1130 Boleń (*Aspius aspius*)

W obszarze boleń występuje wyłącznie w Sanie od ujścia Oslawy. Gatunek zaliczony został do gatunków bardzo rzadkich. W obrębie obszaru pojawia się sporadycznie podchodząc okresowo z niżej położonych odcinków Sanu. W trakcie prowadzonej inwentaryzacji w 2020 i 2021 r. nie stwierdzono gatunku w obszarze. W stosunku do populacji krajowej populacja bolenia z ostoi "Dorzecze Górnego Sanu" jest nieistotna – ocena D.

1193 Kumak górski (*Bombina variegata*)

Kumak górski został stwierdzony na dwóch stanowiskach w obszarze. Na pierwszym stanowisku (w sąsiedztwie wsi Zwierzyń) zarejestrowano ok. 20 głosów godowych, natomiast na drugim stanowisku (na wschód od miejscowości Hoczew) obserwowano 3 osobniki dorosłe.

Z uwagi na nieliczną populację (zaledwie 0,013% populacji krajowej), efemeryczność stwierdzonych siedlisk gatunku (sąsiedztwo z rzeką, której wylewy powodują czasową lub trwałą likwidację i przedostawanie się ryb drapieżnych), a także brak ukierunkowanych badań pod kątem herpetologicznym proponuje się ocenę populacji D.

1060 Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*)

Motyl został zaobserwowany w lipcu 2021 r. w okolicy miejscowości Wielopole (2 imagines). Stwierdzone siedlisko motyla charakteryzowało się obecnością sadzka konopiastego *Eupatorium cannabinum* (rośliny nektarodajnej) oraz porastających rów gatunków szczawi (rośliny żywicielskiej dla gąsienic). Łąka jest nieregularnie koszona, na której zaznacza się ekspansja wrotycza pospolitego i jeżyn. Ponadto odnotowano gatunki inwazyjne – barszcz Sosnowskiego.

Z uwagi na nieistotną reprezentatywność i powierzchnię zajmowaną w obszarze objętym planem (1 stanowisko o areale ok. 1 ha), populacji nie oceniono.

1149 Koza (*Cobitis taenia*)

W trakcie prowadzonej inwentaryzacji nie stwierdzono gatunku w obszarze. W związku z powyższym populację uznaje się za nieistotną – D.

Siedliska 3220, 6430 i 7220 oczekują na akceptację Komisji Europejskiej co do ich wykreślenia z katalogu przedmiotów ochrony obszaru.

Minóg strumieniowy, bóbr i koza złotawa oczekują na nowelizację rozporządzenia i wpis do katalogu przedmiotów ochrony obszaru.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	E03.01		i
L	J02.12.02		i

L	K02.02		i
L	G05.01		i
M	I01		b
H	I02		i
H	B02.04		i
M	J03.01		i
L	A03.03		i
L	A04.03		i
L	K02.01		i

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
--------	------------------------------------	--	--

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1)GIOŚ. 2010 – 2016. Monitoring zwierzęta. PMŚ; 2)BULiGL Oddział w Przemysłu. 2019. Aneks do Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Komańcza na lata 2016 -2025; 3)BULiGL Oddział w Przemysłu. 2019. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lesko na lata 2019 –2028; 4)Przemyski A., Piwowarski B., Paciorek T., Bojarska K., Wojdan D., Przybylska J., Maugeri L., Tatoj K., Tatoj A., Starus (Chmaruk) A., Anioł A., Kuleta I., Starus J., Przemyski P., Nowak B. 2022. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 w województwie podkarpackim (z wyłączeniem gruntów Skarbu Państwa w zarządzie PGL „Lasy Państwowe”), Kielce.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	71.44	PL03	0.03	PL02	25.04

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL03	Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy	*	0.01
PL03	Park Krajobrazowy Gór Słonnych	*	0.02
PL02	Nad Jeziorem Myczkowieckim	*	10.4
PL04	Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu	*	65.99
PL04	Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego	*	5.45
PL02	Przełom Oslawy Pod Mokrem	*	8.26
PL02	Przełom Sanu pod Grodziskiem	*	6.37

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie
Adres:	Polska Józefa Piłsudskiego 38 35-001 Rzeszów
Adres e-mail:	sekretariat@rzeszow.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 Link: https://edziennik.rzeszow.uw.gov.pl/legalact/2023/395/
		Nazwa: Plan Urządzania Lasu na lata 2016-2025 dla Nadleśnictwa Komańcza Link: https://www.gov.pl/web/nadlesnictwo-komancza/plan-urzedzenia-lasu
		Nazwa: Plan Urządzania Lasu na lata 2019-2028 dla Nadleśnictwa Lesko Link: https://www.gov.pl/web/nadlesnictwo-lesko/plan-urzedzenia-lasu
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH180021

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--